

Motion till riksdagen 2013/14:Sf3

**av Magnus Ehrencrona och Gunvor G Ericson
(MP)
med anledning av prop. 2013/14:4**

Nya åldersgränser och ökad flexibilitet i föräldraförsäkringen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att föräldrapenning ska kunna tas ut av förälder fram tills barnet fyllt 15 år.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett särskilt system, riktlinjer eller på annat sätt säkerställa att traumatiserade barn ska kunna vara hemma med en vuxen när det finns skäl till det och är till barnets bästa.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en tredelad föräldraförsäkring.

Motivering

Miljöpartiet instämmer i rimligheten att merparten av dagar tas ut när barnen är små och även att det ur ett jämställdhetsperspektiv är bra att underlätta kvinnors inträde på arbetsmarknaden. Huvudtanken med föräldraförsäkringen är att föräldrar ska kunna ta ut den när barnen är små, och vi tycker att det därför är rimligt med en huvudsaklig 4-årsgräns, men med möjlighet att spara dagar. Däremot vill vi öka flexibiliteten för hur dessa ska kunna sparas.

Det finns dock delar i den problematisering och därmed motivering som regeringen gör när det gäller invandrade kvinnor och deras situation som vi inte ställer oss bakom.

Regeringen lyfter särskilt fram faktumet att dagens regler ”möjliggör en längre föräldraledighet även för äldre barn, och kan därmed medföra en försenad etablering på arbetsmarknaden”, detta trots att den s.k. AKKA-utredningen i sitt delbetänkande Förman och fälla – nyanländas uttag av föräldrapenning (SOU 2012:9) konstaterar att det bland de kvinnor som invand-

Fel! Okänt namn på

rat och ingått i studien var ovanligt att ta ut ett stort antal dagar flera år i rad. 27 procent tog inte ut några dagar alls. För Miljöpartiet är motivet till att ansluta oss till förslaget om att föräldrapenning huvudsakligen ska tas ut innan barnet är fyra en fråga om barnperspektiv och något som gäller alla föräldrar, oavsett härkomst. Däremot vill vi komplettera regeln med större flexibilitet enligt vad vi beskriver nedan.

Därutöver vill vi även stärka jämställdhetsperspektivet men också säkerställa skyddet för särskilt utsatta barn.

Tid för ”twens”

Regeringen föreslår att föräldrapenning ska kunna tas ut av föräldrar fram tills barnet fyllt 12 år, vilket betyder en höjning av åldersgränsen som i dagsläget är 8 år. Den ökade flexibiliteten anser vi är bra. Miljöpartiet vill dock utöka den ytterligare genom att höja åldersgränsen till 15 år.

Det är inte ovanligt att unga kan ha det jobbigt i tonåren och kan behöva ha särskild tid med en förälder även då. En förälder kan därför vilja spara ett visst antal dagar att ha som buffert, att kunna ta ut vid behov för att ge särskilt stöd. Det kan handla om att kunna göra något särskilt tillsammans med den unge när tillvaron känns gungig, eller bara för att det känns angeläget att få tid tillsammans.

En del vuxna har förmånen att ha arbeten där det går att ta komplodigt utan större problem. I andra yrken är det en omöjlighet. En ökad flexibilitet i ålder är därför viktig i sig, men den ger också ökad jämlikhet i villkoren för föräldrar att kunna tillbringa särskild tid tillsammans med sina barn.

Särskilt skydd för traumatiserade barn

Enligt de nya reglerna ska 96 dagar kunna sparas efter barnets fyraårsdag. Det är en fullt rimlig regel för de allra flesta. En grupp som dock kan behöva längre tid än tre månader med sina föräldrar efter fyraårsgränsen är de barn som kommit till Sverige som flyktingar och är traumatiserade efter krig och flykt.

Enligt socialtjänstens regelverk har föräldrar som söker försörjningsstöd i avvaktan på arbete kunnat bli tvungna att ta ut föräldrapenning eftersom den möjligheten finns. Det har uppenbart kunnat försena inträdet på arbetsmarknaden, och det är inte säkert att det varit för barnets bästa att inte börja på förskola.

När reglerna nu ändras är det dock viktigt att det inte slår över i en ny slags problematik. Det är angeläget att bevara en möjlighet att kunna vara hemma under en viss tid för de barn som behöver det efter traumatiserande krigsupplevelser och som behöver tid tillsammans med sina föräldrar för att kunna börja om på nytt. Det kan då behövas mer än tre månader för de barn som fyllt fyra år. Detta är också något som lyfts fram såväl av Rädda barnen, Barnombudsmannen och TCO i deras remissvar.

Fel! Okänt namn på

Miljöpartiet anser därför att regeringen bör återkomma med ett särskilt system riktlinjer eller på något annat sätt säkerställa att traumatiserade barn ska kunna vara hemma med en vuxen när det finns skäl till det och är för barnets bästa. Socialtjänstlagen, så som den är utformad och tolkas, ger i dagsläget otillräckligt stöd för att detta ska vara möjligt.

Tredelad föräldraförsäkring

Det är viktigt att barn har flera vuxna i sin närhet som bryr sig om och har möjlighet att sätta barnets behov i första rummet. I det fall det finns två föräldrar är det angeläget att barnet får tid att utveckla nära relationer med båda dessa föräldrar och vice versa. I ett samhällsperspektiv är det också viktigt att fler vuxna har egen erfarenhet av att ta ansvar för barn. Det menar vi kan öka sannolikheten för att barnperspektivet på ett självklart sätt tas med i beslut som fattas i andra sammanhang.

Fortfarande 2013 framställs det ofta som att pappaledighet är en valmöjlighet, medan mammaledighet är en självklarhet. Detta är något som får stora konsekvenser både för mäns aktiva föräldraskap och för kvinnors situation på arbetsmarknaden. Även om det är förbjudet att diskriminera en gravid kvinna, eller en kvinna i fertil ålder, är det naivt att tro att arbetsgivare inte låter sig påverkas av hur statistiken för föräldraledighet och tillfällig föräldrapenning (TFP eller tidigare kallat VAB) ser ut. Miljöpartiet vill utforma föräldraförsäkringen på ett jämställt sätt. Samtidigt vill vi göra det möjligt att låta en person närstående till barnet ta del av föräldraförsäkringen om vårdnadshavarna anser att det är lämpligt.

Miljöpartiet vill därför införa en tredelad föräldraförsäkring, där en tredjedel går till vardera föräldern och en tredjedel är möjlig att överlåta på en tredje part.

Stockholm den 8 oktober 2013

Magnus Ehrencrona (MP)

Gunvor G Ericson (MP)